TARTUNTATAUTILAIN 16 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS PAKOLLISESTA TERVEYSTARKASTUKSESTA ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON ALUEEN RAJANYLITYSPAIKOILLE

ASIA

Tartuntatautilain 16 §:n mukainen päätös terveystarkastukseen määräämiseksi tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaisen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

ASIAN TAUSTA

STM:n 26.1.2021 päivitetyn toimintasuunnitelman covid-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen mukaan uutena potentiaalisesti merkittävänä epidemiologisena uhkatekijänä on ilmennyt SARS-CoV-2 virusmuunnoksia, jotka leviävät selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit ja voivat vakavasti vaarantaa terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) suosittelee 4.2.2021 ja 29.3.2021 antamissaan ohjeissa, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä.

Aluehallintovirasto on 26.2.2021 antamillaan päätöksillä määrännyt tartuntatautilain 15 §:n nojalla Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (ESAVI/6612/2021), Helsingin kaupungin (ESAVI/6610/2021), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (ESAVI/6613/2021) ja Vantaan kaupungin (ESAVI/6603/2021) järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta riskimaista Suomeen saapuville henkilöille terveystarkastuksen yleisvaarallisen tartuntatauti SARS-CoV-2:n leviämisen estämiseksi. Määräys on voimassa 1.3.-31.3.2021. Päätöksiä on jatkettu ajalle 1.4.-30.4.2021 (ESAVI/10261/2021) ja ajalle 1.5.-31.5.2021 (ESAVI/13546/2021).

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt 17.3.2021 (ESAVI/9535/2021) tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Helsingin kaupungin satamissa sijaitsevien rajanylityspaikkojen, Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentokentän rajanylityspaikan ja Virolahden Vaalimaan rajanylityspaikan kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen Helsingin kaupungin, Vantaan kaupungin ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi. Päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk. Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään. Määräys on voimassa 18.3.2021 – 31.3.2021.

Aluehallintovirasto on jatkanut päätöstä ajalle 1.4.-30.4.2021 (ESAVI/10292/2021) koskien Helsingin kaupungin satamissa sijaitsevien rajanylityspaikkojen, Helsinki-Vantaan lentokentän rajanylityspaikan, Nuijamaan rajanylityspaikan ja Virolahden Vaalimaan rajanylityspaikan kautta riskimaista Suomeen saapuvia henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen terveystarkastukseen yleisvaarallisen covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

LAUSUNNOT JA SELVITYKSET

Aluehallintovirasto on hankkinut asiassa lausunnot Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) sekä Etelä-Karjalan, Helsingin ja Uudenmaan ja Kymenlaakson sairaanhoitopiireiltä sekä Helsingin kaupungilta ja Vantaan kaupungilta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 17.3.2021 antaman lausunnon mukaan Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut julkaisemissaan riskinarvioissa, että uudet SARS-CoV-2-muunnokset voivat levitä selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit. Osa uusista virusmuunnoksista sisältää muutoksen, jolla on vaikutusta koronarokotteiden tehoon. ECDC on ohjeistanut 12.3.2021 jäsenmaita rajoilla matkustajille tehtävistä testaus- ja karanteenitoimenpiteistä. THL on antanut 4.2.2021 suosituksen maahantulopisteillä tehtävistä testauksista ja 17.2.2021 suosituksen kuljetusyhtiöille ja varustamoille negatiivisen koronatestituloksen edellyttämisestä kaikilta ulkomailta Suomeen tulevilta matkustajilta. Edellä kuvatut THL:n suositukset ovat ECDC:n ohjeen mukaisia.

THL katsoo, että covid-19-epidemian hallitsemiseksi Suomessa ja uusien virusmuunnosten leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, että maahantulopisteillä noudatetaan mahdollisimman tarkkaan THL:n antamia suosituksia testaus- ja karanteenikäytännöistä. Edelleen THL katsoo, että aluehallintovirastojen on varmistettava testaus- ja

karanteenikäytäntöjen toteutuminen määräämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa).

Suositus pakollisesta terveystarkastuksesta ei koske kauttakulkumatkustajia, jotka eivät poistu transit-alueelta, kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään eikä 2008 tai sen jälkeen syntyneiltä lapsia.

Lähtömaasta riippumatta kaikki matkustajat, joilla on covid-19-tautiin sopivia oireita, tulee aina ohjata terveystarkastukseen ja koronavirustestiin.

Maahantulopisteillä noudatetaan THL:n antamia ohjeita koronavirustestauksista ja huomioidaan mm. koronavirusennakkotestit, todistukset sairastetusta covid-19-taudista ja poikkeukset testauskäytännöistä kuten THL:n ohjeissa on todettu.

Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä henkilön 14 vuorokauden mittaiseen karanteeniin, mikäli mahdollisen tartunnan leviämisen estämistä ei voida luotettavasti muuten varmistaa (tartuntatautilaki 1227/2016, 60 §). Jos henkilö esimerkiksi kieltäytyy terveystarkastus- ja/tai testauskäytännöistä, voi karanteeniin määrääminen olla perusteltua. Karanteenimääräykset annetaan yksilöllisen arvion perusteella.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) 16.3.2021 antaman lausunnon mukaan tällä hetkellä SARS-CoV-2-tartunnat leviävät pääosin kotimaassa jo olevista tartunnanlähteistä, joten tartunnantorjunnan mahdollisuuksista niihin kohdistettuina tulisi pitää huolta. HUS:n alueella kasvaneet ja edelleen kasvussa olevat tartuntamäärät vaativat tartunnanjäljitykseen lisääntyviä resursseja ja sen toiminta on tällä hetkellä keskeisin tartuntamäärien kasvun rajoittamisessa. Näitä toimintoja ei rajalla tapahtuva testaaminen saisi vaarantaa.

Maahantulijoiden mukana tulevien tartuntojen tietoon saaminen ja tartuntaketjujen katkaiseminen voi olla merkityksellistä erityisesti uusien mutatoituneiden viruskantojen yleistymisen estämisessä. Lisäksi kotimaisten tartuntojen määrän vähentyessä ja rajanylitysliikenteen mahdollisesti lisääntyessä myös rajoilla tapahtuvan terveystarkastuksen merkitys korostuu. Näistä syistä HUS pitää välttämättömänä määrätä rajanylittäjät terveystarkastukseen ja esittää sen mukaisen tartuntatautilain 16 § päätöksen tekemistä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Päätöksessä tulisi kuitenkin käydä ilmi, että terveystarkastus voidaan suorittaa rajanylityspisteen sijasta maahantulijan tilanteen ja terveydenhuollon resurssit parhaiten turvaamalla tavalla. Näin esimerkiksi negatiivisen testituloksen saaneen

kohdalla terveystarkastus voitaisiin lyhyessä maassa oleskelussa jättää tekemättä tai ohjata tarkastukseen vasta muutaman päivän kuluttua maahantulosta. Näin toimien terveystarkastuksen teho covid-19-tartuntaa kantavien löytämiseksi olisi suurin.

HUS on 19.4.2021 antamallaan lausunnolla pyytänyt aluehallintovirastoa jatkamaan määräystä edellä mainituin perusteluin ajalle 1.5.-31.5.2021. Lausunnon mukaan kotimaisten tartuntojen määrä on viime viikkoina lähtenyt laskuun. Kuitenkin myös kotimaisten tartuntojen osalta ollaan Uudellamaalla edelleen selvästi leviämisvaiheessa kahden viikon ilmaantuvuuden ollessa yli 150 / 100 000. Tästä syystä on edelleen olemassa merkittävä riski tartuntojen lähtemisestä kasvuun ja tartuntatautitilanteen nopeasta huononemisesta, mikäli voimassa olevia rajoituksia lähdetään purkamaan liian nopeasti ja harkitsemattomasti. Tämä koskee myös maahantuloa ja maahantulijoita koskevia rajoituksia.

Kymenlaakson sairaanhoitopiirin tilannekuvatyöryhmä on 21.4.2021 on todennut päätöksen jatkon olevan välttämätön ja pyytänyt jatkamaan määräystä Vaalimaan rajanylityspaikalle toukokuun 2021 ajaksi.

Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin tilannekuvatyöryhmä on 20.4.2021 pyytänyt aluehallintovirastoa jatkamaan tartuntatautilain 16 §:n mukaista päätöstä Nuijamaan raja-asemalle ajalle 1.5.-31.5.2021.

Helsingin kaupunki on ilmoittanut 22.4.2021, että se kannattaa tartuntatautilain 16 §:n mukaisen määräyksen jatkamista Helsingin satamissa ajalla 1.5.-31.5.2021.

Vantaan kaupungilta 19.4.2021 saadun tiedon mukaan Vantaan kaupunki kannattaa päätöksen jatkamista 1.5.-31.5.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Helsingin kaupungin satamissa sijaitsevien rajanylityspaikkojen, Helsinki-Vantaan lentokentän rajanylityspaikan, Nuijamaan rajanylityspaikan ja Virolahden Vaalimaan rajanylityspaikan kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen Helsingin kaupungin, Vantaan kaupungin, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän järjestämään

terveystarkastukseen yleisvaarallisen covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 1.5.-31.5.2021.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Perustuslain (731/1999) 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 14 §:n mukaan kunnan on järjestettävä yleisiä rokotuksia ja terveystarkastuksia tartuntatautien ehkäisemiseksi. Rokotukseen tai terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Tartuntatautilain 15 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi toimialueensa jollakin paikkakunnalla tai tietyssä työpaikassa, laitoksessa, kulkuneuvossa tai vastaavassa paikassa oleskeleville terveystarkastuksen, jos tarkastus on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen. Terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Saman pykälän 2 momentin mukaan terveystarkastuksen suorittaa lääkäri tai asianmukaisen koulutuksen saanut muu terveydenhuollon ammattihenkilö lääkärin valvonnassa. Tarkastuksen osana voidaan ottaa välttämättömiä näytteitä ja tehdä muu tutkimus, josta ei aiheudu merkittävää haittaa tutkittavalle.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain 16 ja 22 §:n muuttamisesta annetuilla lailla (224/2021) eduskunnan päätöksen mukaisesti muutettu tartuntatautilain (1227/2016) 16 ja 22 §:ää. Lisäksi 89 §:ään lisätään sellaisena kuin se on laissa 147/2021 uusi 2 momentti. Edellä mainitut tulevat voimaan 29.3.2021.

Tartuntatautilain 16 §:n mukaan aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Päätös voi kohdistua yksittäiseen tai useaan henkilöön.

Saman pykälän 2 momentin mukaan virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä yksittäistä henkilöä koskevan päätöksen pakollisesta terveystarkastuksesta, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Tartuntatautilain 22 § 1 momentin mukaan yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn sekä tällaiseen tautiin altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön on annettava asiaa selvittävälle terveydenhuollon ammattihenkilölle nimensä, syntymäaikansa tai henkilötunnuksensa, yhteystietonsa, kotikuntansa sekä mahdollinen muu oleskelupaikkansa sekä muut tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarvittavat välttämättömät tiedot.

Tartuntatautilain 60 § 1 momentin mukaan, jos yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen vaara on ilmeinen eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää, virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön karanteenista enintään yhden kuukauden ajaksi. Päätös karanteenista voidaan tehdä henkilölle, jonka on todettu tai perustellusti epäilty altistuneen yleisvaaralliselle tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillylle tartuntataudille.

Tartuntatautilain 88 §:ssä viitataan rikoslain (39/1889) 44 luvun 2 §:ään, jossa säädetään terveydensuojelurikkomuksesta määrättävästä rangaistuksesta. Henkilö voidaan rikoslain säännöksen mukaan tuomita terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi, jos hän tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:n perusteella asetetun velvollisuuden.

Tartuntatautilain 89 § 2 momentin mukaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rajavartiolaitoksella on virka-aputehtävän suorittamiseksi oikeus pysäyttää kulkuneuvo ja ohjata liikennettä noudattaen, mitä rajavartiolain (578/2005) 38 §:ssä säädetään, käsitellä virka-aputehtävässä välttämättömiä terveystietoja noudattaen, mitä henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa

(EU) 2016/679, tieto-suojalaissa (1050/2018) ja henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (639/2019).

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Covid-19-tartuntatauti ja tautitilanne

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Covid-19 (jälj. koronavirusinfektio) on yleisvaarallinen tartuntatauti, johon ei toistaiseksi ole tehoavaa spesifistä lääkehoitoa. Virus aiheuttaa tartuntoja edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa. Maailmalla, myös Suomessa, kiertää tällä hetkellä useita eri koronaviruksen muunnoksia. Osa näistä muunnoksista leviää aiempaa viruskantaa nopeammin ja aiheuttaa riskin epidemian pahenemiselle ja terveydenhuollon kantokyvyn heikentymiselle.

Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle, koska virus on uusi eikä väestössä ole siltä suojaavia vasta-aineita.

Kansallinen ohjeistus terveystarkastuksista rajanylityspaikoilla

Sosiaali- ja terveysministeriön 3.2.2021 antamassa ohjauskirjeessä Koronavirustartuntojen torjunta rajat ylittävässä liikenteessä (VN/2763/2021) todetaan, että covid-19-tapausten ilmaantuvuus useissa maissa on moninkertainen Suomeen verrattuna, jolloin oleskelu näissä maissa sisältää Suomen tilanteeseen nähden selvästi suuremman covid-19-tartunnan riskin. SARS-CoV-2-virusmuunnokset voivat yleistyessään aiheuttaa aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja johtaa terveydenhuollon ylikuormittumiseen.

Kirjeen mukaan hallitus päätti valtioneuvoston yleisistunnossa 22. tammikuuta sekä rajaliikenteen että testaamis- ja karanteenisuositusten kiristämisestä. Näillä toimilla pyritään torjumaan koronaepidemian kasvun kiihtyminen uudelleen sekä virusmuunnoksen leviäminen Suomessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön 26.2.2021 antaman ohjauskirjeen *Koronavirustartuntojen torjunta rajat ylittävässä liikenteessä* (VN/5304/2021) viitataan ministeriön 3.2.2021 lähettämään kirjeeseen ja todetaan muun muassa, että toimintaa on syytä edelleen tehostaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön 30.3.2021 antaman ohjauskirjeen *Pakollista terveystarkastusta ja tietojen antamista koskevat muutokset tartuntatautilaissa* mukaan Suomeen saapuvien henkilöiden mukana mahdollisesti leviävien tartuntojen torjunta on keskeistä epidemian ja muuntuneiden virusten leviämisen estämiseksi. Vaikuttava, tarkoituksenmukainen ja oikeasuhtainen tartuntojen torjunta rajat ylittävässä liikenteessä on mahdollista vain viranomaisten ja muiden

rajanylityspaikoilla toimivien tahojen kiinteällä yhteistyöllä, jossa huomioidaan myös paikalliset olosuhteet. Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa, että nykyisessä epidemiatilanteessa on välttämätöntä, että aluehallintovirastot tekevät Suomeen saapuvia matkustajia koskevat tartuntatautilain 16 §:n mukaiset päätökset THL:n suositukset huomioiden ja edellyttää kaikkia toimivaltaisia viranomaisia toimimaan tilanteen edellyttämällä tavalla ja käyttämään kaikkia tartuntatautilain mahdollistamia toimivaltuuksiaan epidemian leviämisen estämiseksi.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos on antanut 4.2.2021 ja 29.3.2021 suosituksen rajalla tehtäviin testauksiin uusien helposti tarttuvien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisen estämiseksi.

Terveystarkastuksen sisältö

Sosiaali- ja terveysministeriön 30.3.2021 antaman ohjauskirjeen mukaan kunnat huolehtivat terveystarkastuksen järjestämisestä. Terveystarkastuksen sisällön arvioi terveystarkastusta tekevä terveydenhuollon ammattihenkilö. Tarkastukseen tulee sisältyä esimerkiksi covid-19-testi aina, kun se katsotaan tarpeelliseksi. Terveystarkastuksessa terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi myös, onko tarvetta muille toimenpiteille tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi, kuten karanteeni- ja eristyspäätöksille. Päätöksen karanteeniin asettamisesta tai eristämisestä tekee tartuntataudeista vastaava lääkäri. Terveystarkastuksen yhteydessä myös kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä yksittäistä henkilöä koskevan päätöksen myöhemmästä pakollisesta terveystarkastuksesta, joka sisältää covid-19-testin.

Pakollisten terveystarkastusten sekä niihin mahdollisesti liittyvien tutkimusten välttämättömyyttä tulee arvioida myös lapsen edun näkökulmasta. Suomea sitovat monet lapsia koskevat kansainväliset sopimukset, jotka tulee huomioida kaikessa päätöksenteossa, ja esimerkiksi kohdennettaessa ja toteutettaessa pakollisia terveystarkastuksia.

THL suosittelee, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä. Mikäli rajanylityspisteellä ei ole näytteenottomahdollisuutta, tulee testiin hakeutua matkustajan oleskelu- tai asuinkunnassa noin vuorokauden sisällä maahantulosta.

Matkustajaa ei tarvitse ohjata testiin, jos hänellä on esittää negatiivinen tulos enintään 72 tuntia ennen maahantuloa otetusta koronavirustestistä (PCR- tai antigeenitesti) tai luotettava todistus sairastetusta covid-19-infektiosta (jos sairaudesta on alle kuusi kuukautta aikaa).

THL suosittaa, että lähtömaasta riippumatta kaikki matkustajat, joilla on covid-19-tautiin sopivia oireita, tulee aina ohjata terveystarkastukseen ja koronavirustestiin.

Lisäksi THL suosittelee, että rajanylityspaikan terveysviranomaiset keräävät ja toimittavat riskimaista tulevien, terveystarkastukseen osallistuvien matkustajien henkilö- ja yhteystiedot oleskelu- tai asuinpaikkakunnan tartuntatautiviranomaisille, jotka ohjaavat matkustajat vielä toiseen koronavirustestiin aikaisintaan 72 tunnin kuluttua maahantulosta. Jos matkustaja oleskelee maassa alle 72 tuntia tai jos matkustaja on sairastanut covid-19-infektion, tietoja ei kerätä 72 tunnin testiin ohjaamista varten. Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä henkilön 14 vuorokauden mittaiseen karanteeniin, mikäli mahdollisen tartunnan leviämisen estämistä ei voida luotettavasti muuten varmistaa.

Asian arviointi

Covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäiseminen on yhteiskunnallisesti tärkeää, jotta kansalaisten perusoikeuksia elämään ja turvallisuuteen voidaan turvata. Covid-19-tartuntojen leviämisen ehkäisemisessä tartunnanlähteiden ja tartunnalle altistuneiden henkilöiden tunnistaminen ja jatkotartuntojen estäminen ovat keskeisiä keinoja.

Aluehallintovirasto on saanut Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselta lausunnon, jonka mukaan THL katsoo, että aluehallintovirastojen on varmistettava testaus ja karanteenikäytäntöjen toteutuminen määräämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa). Helsingin ja Uudenmaan, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson sairaanhoitopiirit ovat lausunnoissaan yhtyneet Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen näkemykseen pakollisen terveystarkastuksen välttämättömyydestä niiden alueella sijaitseville rajanylityspaikoille saapuville matkustajille. Myös Helsingin ja Vantaan kaupunkien terveysviranomaiset ovat saattaneet aluehallintoviraston tiedoksi, että ne pitävät aluehallintoviraston tartuntatautilain 16 § mukaista päätöstä maahantulijoiden pakollisesta terveystarkastuksesta edelleen välttämättömänä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella sijaitsevat Helsingin kaupungin Eteläsataman, Katajanokan, Länsisataman ja Vuosaaren satamien, Helsinki-Vantaan lentokentän, Nuijamaan ja Virolahden Vaalimaan rajanylityspaikat.

Aluehallintoviraston kokonaisarvioinnin perusteella tartuntatautilain 16 §:n mukainen päätös on edelleen välttämätön Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueen rajanylityspaikoilla. Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki Helsingin kaupungin satamissa sijaitsevien rajanylityspaikkojen, Helsinki-Vantaan lentokentän rajanylityspaikan, Nuijamaan rajanylityspaikan ja Virolahden Vaalimaan

rajanylityspaikan kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen Helsingin kaupungin, Vantaan kaupungin, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 1.5.2021-31.5.2021.

Jos terveystarkastukseen tartuntatautilain 16 §:n nojalla määrätty henkilö ei noudata hänelle asetettua velvoitetta, voi kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri pyytää virka-apua tartuntatautilain 89 §:n nojalla.

Aluehallintovirasto toteaa edelleen, että jos henkilö kieltäytyy osallistumasta tässä päätöksessä määrättyyn pakolliseen terveystarkastukseen, rikoslain 44 luvun 2 §:n säännökset voivat tulla sovellettavaksi. Rikoslain 44 luvun 2 §:n mukaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:ssä tarkoitettua pakollista terveystarkastusta, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Perustuslaki (731/1999) 7, 10 ja 22 §

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 14, 15, 16, 22, 60, 88 ja 89 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös laitetaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n nojalla täytäntöön heti.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Anne Hiiri, p. 0295 016 000.

johtajan sijainen, ylitarkastaja Riku-Matti Lehikoinen

aluehallintoylilääkäri Anne Hiiri

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 31.5.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri

Helsingin kaupunki

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä

Vantaan kaupunki

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueen poliisilaitokset

Rajavartiolaitoksen esikunta, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä Etelä-Suomen rajanylityspaikkoja

Tulli

Finavia Oyj

Helsingin Satama Oy

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/13542/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/13542/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hiiri Anne 22.04.2021 07:57

Ratkaisija Lehikoinen Riku-Matti 22.04.2021 08:08